

Một số biện pháp quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh các trường tiểu học ở quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ

Lê Thị Như Lưu*

* Học viên Cao học - Trường Đại học Đồng Tháp.

Received: 12/11/2024; Accepted: 20/11/2024; Published: 29/11/2024

Abstract: The effective management of life skills education is essential for the holistic development of primary school students. This study focuses on the implementation of life skills programs in Ninh Kieu district, Can Tho city. While there has been growing interest and parental involvement, certain shortcomings hinder optimal outcomes. To address these issues, this paper outlines six key management strategies aimed at enhancing the quality and efficacy of life skills education in the district.

Keywords: Elementary school students, Life skills, Life skills education, Management measures.

1. Mở đầu

Trong thực tế các trường tiểu học trên địa bàn Quận Ninh Kiều, Thành phố Cần Thơ đã hết sức quan tâm và đã có nhiều chương trình tổ chức giáo dục kỹ năng sống (KNS) bước đầu mang lại hiệu quả khá tốt. Tuy nhiên, quá trình quản lý hoạt động giáo dục nói chung và giáo dục KNS nói riêng cho học sinh tiểu học (HSTH) của các nhà trường vẫn còn hạn chế và chưa đồng bộ. Với đặc điểm tâm, sinh lý của HSTH đòi hỏi các biện pháp giáo dục đặc thù và linh hoạt phù hợp với nhận thức của trẻ, thúc đẩy sự phát triển về KN giao tiếp, để trẻ biết cách khắc phục khó khăn và phấn khởi trong học tập, sinh hoạt.

2. Nội dung nghiên cứu.

2.1. Thực trạng quản lý hoạt động GDKNS ở các trường Tiểu học

Bảng 2.1. Thực trạng khảo sát quản lý hoạt động GDKNS cho học sinh các trường tiểu học quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ.

TT	Nội dung	Mức độ thực hiện					Điểm trung bình	Thứ bậc
		Rất tốt	Tốt	Trung bình	Yếu	Kém		
1	Xây dựng kế hoạch hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh ở các trường tiểu học Quận Ninh Kiều, Thành phố Cần Thơ.	28	57	58	5	0	3,68	3
2	Tổ chức thực hiện kế hoạch quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống ở các trường tiểu học Quận Ninh Kiều, Thành phố Cần Thơ.	32	61	51	6	0	3,79	2
3	Chỉ đạo hoạt động giáo dục kỹ năng sống ở các trường tiểu học Quận Ninh Kiều, Thành phố Cần Thơ.	43	56	47	4	0	3,92	1
4	Kiểm tra, đánh giá quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho HS ở các trường tiểu học Quận Ninh Kiều, Thành phố Cần Thơ.	25	60	55	10	0	3,67	4
Trung bình cộng							3,77	

Để tìm hiểu thực trạng của việc quản lý hoạt động GDKNS cho HS các trường tiểu học ở quận Ninh Kiều, Thành phố Cần Thơ. Tác giả đã tiến hành khảo sát tại 04 trường tiểu học trên địa bàn quận Ninh Kiều với 150 cán bộ quản lý và giáo viên; Qua khảo

sát ta thu được bảng 2.1.

2.1.1. Thực trạng xây dựng kế hoạch hoạt động giáo dục KNS cho HS ở các trường tiểu học Quận Ninh Kiều, Thành phố Cần Thơ.

Qua bảng 2.1 cho thấy nội dung xây dựng kế hoạch bước đầu cũng được nhà trường quan tâm. Tuy nhiên ở mức chưa cao. Các kế hoạch đa số là lồng ghép chưa có kế hoạch khác như kế hoạch giáo dục; kế hoạch chuyên môn, kế hoạch hoạt động trải nghiệm ... mà chưa có một kế hoạch cụ thể riêng cho hoạt động GDKNS.

2.1.2. Thực trạng tổ chức thực hiện kế hoạch quản lý hoạt động giáo dục KNS cho HSTH.

Kết quả bảng 2.1 cũng cho ta thấy công tác tổ chức thực hiện kế hoạch quản lý hoạt động giáo dục

KNS được nhà trường khá quan tâm. Tuy nhiên việc phân công của ban giám hiệu còn mang tính một chiều và chưa có sự hướng dẫn cụ thể chi tiết để tất cả các thành viên cùng tham gia một cách đồng bộ.

Một số trường vẫn chưa tổ chức thực hiện một cách đồng bộ mà chỉ mang tính phong trào thời điểm.

2.1.3. Thực trạng chỉ đạo hoạt động giáo dục KNS cho HS ở các trường tiểu học quận Ninh Kiều, Thành phố Cần Thơ.

Từ kết quả thể hiện ở bảng trên cho ta thấy, nội dung chỉ đạo hoạt động giáo dục KNS cho HS ở các trường tiểu học quận Ninh Kiều, Thành phố Cần Thơ được khách thể đánh giá ở mức cao tốt đến rất tốt. Điều này chứng tỏ công tác chỉ đạo được quan tâm cao. Việc bám sát vào nội dung các kế hoạch đã được phát huy và thực hiện đầy đủ. Các trường điều chỉnh được thời gian để tổ chức kịp thời các hoạt động lồng ghép cũng như thường xuyên nhắc nhở giáo viên uốn nắn tốt cho HS. Cha mẹ HS phối hợp nhịp nhàng trong bước chỉ đạo giáo dục HS.

2.1.4. Thực trạng kiểm tra, đánh giá quản lý hoạt động giáo dục KNS cho HS ở các trường tiểu học Quận Ninh Kiều, Thành phố Cần Thơ.

Ở nội dung này có thể thấy rằng khách thể đánh giá ở mức thấp nhất trong bốn chức năng quản lý. Điều này chứng tỏ công tác kiểm tra đánh giá chưa được quan tâm. Do đó chưa thúc đẩy, điều chỉnh nội dung, phương pháp, hình thức phù hợp.

Công tác GDKNS của HS là quá trình giáo dục xuyên suốt do đó kiểm tra đánh giá phải được quan tâm nhiều hơn.

2.2. Biện pháp quản lý hoạt động giáo dục KNS cho HS ở các trường tiểu học quận Ninh Kiều, Thành phố Cần Thơ.

2.2.1. Nâng cao nhận thức cho đội ngũ cán bộ quản lý, giáo viên, cha mẹ HS về tầm quan trọng giáo dục KNS cho HS các trường tiểu học ở quận Ninh Kiều thành phố Cần Thơ.

Thực tế cho thấy, chất lượng của GDKNS chịu ảnh hưởng của nhiều yếu tố, trong đó giữ vai trò quyết định là đội ngũ cán bộ quản lý, giáo viên, cha mẹ HS do đó nâng cao nhận thức lực lượng này phải được đặt lên hàng đầu. Do đó có thể thực hiện bằng nhiều hình thức: (1) Tổ chức bồi dưỡng, trao đổi kinh nghiệm, tọa đàm về đổi mới phương pháp tổ chức hoạt động giáo dục KNS theo hướng phát huy tính tích cực của HS, chú ý đến phương pháp giáo dục KNS. (2) Nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ sư phạm của đội ngũ CB-GV, phát huy vai trò tự bồi dưỡng, khả năng trình bày vấn đề, cập nhật, lựa chọn và sử trí thông tin, phân tích, tổng hợp kiến thức để xây dựng giáo án, sử dụng thành thạo các loại phương tiện kỹ thuật dạy học hiện đại... (3) Tổ chức cho CB, GV đi dự giờ, tham quan, giao lưu, học tập kinh nghiệm ở các trường trong và ngoài quận có tổ chức GDKNS. (4) Mời cha mẹ HS cùng tham gia một số buổi sinh hoạt ngoại khóa của HS như các câu lạc bộ “Khéo tay hay làm”; Trò chơi dân gian; văn nghệ và các buổi tham quan của HS. (5) Hiệu trưởng xây dựng kế hoạch và quy chế phối hợp với

địa phương, cha mẹ HS trong công tác GDKNS.

3.2.2. Đổi mới công tác xây dựng kế hoạch hoạt động giáo dục KNS cho HS các trường tiểu học ở quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ.

Việc xây dựng kế hoạch, nội dung, chương trình GDKNS cho HS cần căn cứ vào các văn bản hướng dẫn, yêu cầu của Bộ, GD&ĐT, Sở GD&ĐT, phòng GD&ĐT. Ngoài ra cũng cần phải nghiên cứu kỹ lưỡng các yếu tố ảnh hưởng đến phát triển năng lực tổ chức hoạt động GDKNS. Kế hoạch giúp Hiệu trưởng phân tích và đưa ra những quyết định hợp lý, từ đó đạt được mục tiêu nhanh chóng và hiệu quả hơn. KN lập kế hoạch cũng giúp tối ưu hóa nguồn lực, thời gian và ngân sách, đảm bảo sự hiệu quả trong hoạt động và đạt được thành công lâu dài. Khi xây dựng kế hoạch GDKNS cho HS cần chú ý đến tổng thể của các hoạt động giáo dục khác trong cả năm học, tránh trùng lặp hoặc dẫn đến có kế hoạch xong không thực hiện được. Kế hoạch phải được tổ chức thực hiện xuyên suốt cả năm học, trong đó cần cụ thể hóa theo từng thời điểm. Trong quá trình triển khai thực hiện phải có sự kiểm tra, giám sát, điều chỉnh, rút kinh nghiệm, bổ sung. Thường xuyên tổ chức khảo sát, thăm dò ý kiến của HS về cách thức tổ chức, nội dung GDKNS cho HS để có sự điều chỉnh kịp thời.

2.2.3. Cải tiến tổ chức hoạt động giáo dục KNS cho HS các trường tiểu học ở quận Ninh Kiều thành phố Cần Thơ.

Tổ chức, chỉ đạo các hình thức giáo dục KNS theo hướng đa chiều, phù hợp với các nội dung giáo dục KNS đề ra bằng nhiều hoạt động đa dạng, phong phú. Cán bộ quản lý cần chỉ đạo GV đổi mới đa dạng hóa các hình thức, phương pháp tổ chức phù hợp với lứa tuổi HSTH nhằm tạo sự hấp dẫn cho các em. Cần tích hợp hoạt động GD KNS một cách rõ ràng, cụ thể vào nội dung của từng môn cơ bản như Đạo đức, Tự nhiên và Xã hội, Tiếng Việt, v.v theo đúng hướng dẫn của Bộ, Sở, Phòng GD&ĐT. Luôn tích cực sử dụng đa dạng nhiều phương pháp theo hướng đổi mới, lấy HS làm trung tâm. Ngoài ra, cần tạo cơ hội cho HS tham gia trải nghiệm các tình huống, các hoạt động GD KNS. Bởi vì, việc GD KNS cho HS để đạt hiệu quả thì cần tăng cường chỉ đạo tốt các công tác, hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp. Cần dành nhiều thời gian hơn nữa cho các buổi sinh hoạt tập thể cùng nhau, tổ chức các hoạt động kỷ niệm các ngày lễ lớn trong năm, dành nhiều hoạt động cho HS tham gia như thi tìm hiểu, chơi trò chơi, diễn đàn, giao lưu, v.v.

2.2.4. Đẩy mạnh chỉ đạo thực hiện kế hoạch giáo dục KNS cho HS các trường tiểu học ở quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ.

Đề đẩy mạnh và phát huy vai trò của giáo viên, bộ phận đoàn thể trong công tác chỉ đạo thực hiện các nội dung GDKNS cho HS thì ban giám hiệu phải hướng dẫn mọi thành viên tích cực tham gia hoạt động GDKNS cho HS; Phát huy tinh thần trách nhiệm và xây dựng mối quan hệ đồng thuận về hoạt động và quản lý hoạt động GDKNS cho HSTH; Động viên và biểu dương, khen thưởng các thành viên trong ngoài trường tích cực GDKNS cho HS. Ban giám hiệu phân công rõ ràng công việc cho từng thành viên. Có kiểm tra đánh giá và tổ chức khen thưởng, phê bình rút kinh nghiệm sau mỗi đợt tổ chức GDKNS cho HS. Ngoài ra kiểm tra định kỳ và kiểm tra đột xuất cũng giúp các bộ phận có liên quan chính hoàn thiện trong công tác được giao. Tích cực tham mưu lãnh đạo địa phương, vận động các tổ chức, các đoàn thể, gia đình HS chung sức kiến tạo môi trường giáo dục lành mạnh để giúp HS được tổ chức học tập, bồi dưỡng rèn luyện KNS. Tích cực tham mưu, đề xuất các cấp quản lý giáo dục quan tâm đầu tư xây dựng cơ sở vật chất, trang thiết bị kỹ thuật phục vụ hoạt động giáo dục trong đó có hoạt động GDKNS cho HS. Tuyên truyền vận động mạnh thường quân, các ban ngành đoàn thể, địa phương ủng hộ kinh phí để nhà trường thực hiện một số hoạt động cho HS trải nghiệm nhằm GDKNS cho HS.

2.2.5. Tăng cường kiểm tra, đánh giá hoạt động giáo dục KNS cho HS các trường tiểu học ở quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ.

Kiểm tra, đánh giá giúp CBQL phát hiện kịp thời những khó khăn trong quá trình thực hiện kế hoạch GDKNS, từ đó có tác động hỗ trợ GV khi tổ chức các hoạt động GDKNS, góp phần nâng cao chất lượng GDKNS cho HS. Đồng thời hạn chế những ảnh hưởng xấu đến công tác giáo dục đạo đức của đội ngũ cán bộ giáo viên và kết quả giáo dục kỹ năng sống cho HS, kích thích sự cố gắng, khắc phục khuyết điểm của đội ngũ cán bộ giáo viên và HS. Do đó để thực hiện tốt công tác này ban giám hiệu nhà trường phải xây dựng kế hoạch kiểm tra, giám sát thường xuyên các hoạt động giáo dục theo hình thức lồng ghép, theo chuyên đề về GDKNS. Tăng cường quản lý đổi mới công tác kiểm tra, đánh giá giáo viên.

2.2.6. Phối hợp các lực lượng tham gia hoạt động giáo dục KNS cho HS các trường tiểu học quận Ninh Kiều, Thành phố Cần Thơ.

Để làm tốt hơn nữa công tác phối hợp các lực lượng tham gia hoạt động giáo dục KNS cho HS các trường tiểu học, trước tiên, lãnh đạo nhà trường phải xác định được các lực lượng tham gia phối hợp để chỉ

đạo, tổ chức, điều hành thực hiện nội dung, chương trình của hoạt động gồm những thành viên nào để hoạt động trong nhà trường có hiệu quả nhất. Xây dựng kế hoạch phối hợp với các lực lượng ngoài xã hội: chính quyền địa phương, các ban ngành đoàn thể như: Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, Hội cựu chiến binh, bộ đội, nhân viên viện bảo tàng, cán bộ các khu di tích lịch sử, nghệ nhân của các làng nghề truyền thống... và thống nhất phối hợp chương trình hoạt động nội dung, biện pháp, cơ chế phối hợp, trách nhiệm của từng lực lượng, huy động các nguồn lực, vật lực phục vụ các hoạt động GDKNS. Nhà trường chủ động, thông tin kịp thời tình hình học tập và rèn luyện của HS với gia đình HS và các tổ chức xã hội, duy trì nghiêm túc các kỷ cương nề nếp dạy và học, tổ chức tốt các kỳ họp PHHS. Nhà trường thường xuyên bàn bạc, trao đổi với Ban đại diện cha mẹ HS trường khi đề ra các chủ trương giáo dục HS có liên quan đến quyền lợi và nghĩa vụ của HS, gia đình HS để từ đó được Ban đại diện cha mẹ HS đóng góp ý kiến; đồng thời báo cáo kết quả đạt được trong các hoạt động của nhà trường hoặc kiến nghị các giải pháp giáo dục để Ban đại diện cha mẹ HS cộng tác, hỗ trợ. Lắng nghe, tiếp thu ý kiến phản ánh, đóng góp của HS và cha mẹ HS về các vấn đề có liên quan đến tổ chức hoạt động giáo dục.

3. Kết luận

Bài báo đã xác định 06 biện pháp nhằm giải quyết những vấn đề còn tồn tại, khó khăn trong quản lý hoạt động giáo dục KNS cho HS các trường tiểu học ở quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ. Nhằm nâng cao chất lượng công tác quản lý cho đội ngũ cán bộ, giáo viên, dựa trên cơ sở nghiên cứu lý luận và khảo sát thực trạng quản lý hoạt động GDKNS ở quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ.

Tài liệu tham khảo

[1] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2023), *Công văn số 6759/BGDĐT-GDTH ngày 04 tháng 12 năm 2023 về việc tăng cường quản lý hoạt động giáo dục KNS và hoạt động giáo dục ngoài giờ chính khóa*

[2] Nguyễn Thị Tuyết (2019), *Giáo dục KNS qua hoạt động trải nghiệm cho HSTH*, NXB Giáo Dục Việt Nam, Hà Nội

[3] Nguyễn Thị Hoà, Trần Khánh Ly (2022), *Tích hợp giáo dục KNS cho HSTH trong dạy học hoạt động nói và nghe*, Tạp chí khoa học số 60.

[4] Nguyễn Thị Mỹ Lộc, Đinh Thị Kim Thoa và Đặng Hoàng Minh (2010), *Giáo dục giá trị sống và KNS cho HSTH*, NXB Đại học Quốc gia Hà Nội, Hà Nội